

Nos vemos hoy 1 je sodobna učbeniška zbirka za učenje španščine kot drugega oz. tretjega tujega jezika v srednjem strokovnem in gimnazijskem izobraževanju. Uvršča se med učbenike za učenje tujega jezika, ki uresničujejo sporazumevalni pristop učenja po *Skupnem evropskem okviru za učenje tujih jezikov*, znotraj tega pa na dejavnostih temelječ pristop s poudarjeno praktično razsežnostjo usvojenih jezikovnih in nejezikovnih vsebin s zemljepisnih in kulturnih značilnosti špansko govorečih skupnosti, samouravnava učenja s pomočjo učnih tehnik in strategij ter povezovanja znanj z drugimi spoznavnimi ali predmetnimi področji (IKT, raba knjižnih virov in medpredmetno povezovanje). Učbenik prek devetih smiselno zasnovanih tematskih poglavij in dejavnosti vodi k uresnitvi končnega projekta oz. naloge, ki je usklajena s ciljno ravno – usvojiti zmožnost osnovnega sporazumevanja v najbolj neposrednih sporazumevalnih položajih na stopnji A1 po *Skupnem evropskem jezikovnem okviru*: osebna predstavitev, opis svojega kraja in kulturnih zanimivosti, snovanje jedilnikov, živil in običajev, povezanih s prehranjevanjem, pripovedovanje o potovanju, ponuditi, načrtovati in povabiti k preživljanju pristočasnih dejavnosti, govoriti o lastnih (preteklih) izkušnjah. Jezikovne kompetence – slovnične vsebine in besedje – so podrejene sporazumevalnim, zato dijak/-inja pridobi predvsem praktično znanje, s kakšnim (smiselnim) namenom v sporazumevanju se posamezna oblikoslovno-skladenjska prvina (pravilno) uporablja, da bi lahko ubesedil/-a najširšo paletno najbolj osnovnih časovnih idr. razmerij: ubesedovanje sedanjega položaja in stanja, načrtovanje bližnje prihodnosti, izražanje polpreteklih izkušenj ter zaključenih preteklih dejanj z (ne)sestavljenima preteklima časoma *pretérito perfecto compuesto* in *pretérito perfecto simple*, prostorskih in kakovostnih razmerij z glagoli *ser*, *estar* ter neosebno obliko *haber*, ujemanje pridevnika s samostalnikom po kategoriji spola in števila ter raba različnih osebnih zaimkov. Slovnične vsebine povsem odgovarjajo začetni stopnji učenja oz. ravni A1 po *SEJO*. Zanimiva in domiselna je vpeljava neosebne strukture z zaimkom v tretji osebi *se* v učnem načrtu pred uvedbo povratno osebnih zaimkov, kar podpira jezikovna, ne pa tudi vsebinska zasnova: povratno osebni zaimki so namreč predstavljeni skupaj z glagoli za opis osebne rutine šele v 9. poglavju, zaimek za tretjo osebo pa ustrezno prej z obliko glagola v sedanjiku, kar bo nemara v pomoč pri dodatnem utrjevanju in ponavljanju sedanjiških oblik v povratno-osebni obliki, kar je dobrodošlo na začetni stopnji, ko se dijak/-inja spoznava z zapleteno glagolsko fleksijo v španščini. Vsako poglavje se posveča tudi razvoju medkulturnih in kulturnih zmožnosti, ki so pohvalno vtakane v sam ustroj nalog, besedil ter tematik in tako delujejo kot uravnotežena celota skupaj z jezikovnimi vsebinami, dijak tako spoznava značilnosti španske kulture, običajev in prebivalstva, ko razčlenjuje tipološko ter dialektalno raznovrstna besedila ali snuje dialoge, posebej pa se sistematično seznanja z osnovnimi kulturno-civilizacijskimi vidiki Latinske Amerike prek branja raznovrstnih besedil v razdelku *Panamericana*. Splošne nejezikovne zmožnosti se poglobljajo v razdelkih *Mirador* z razvojem najrazličnejših učnih strategij, ki pripomorejo k hitrejšemu in samostojnejšemu učenju (skupinjenje besed, raba maternega jezika in dijakovega predznanja kot osrednjega učnega sredstva, učenje iz napak ter jezikovnih iger). Dijakovim osebnim zmožnostim ter različnim vstopnim znanjem španščine, ki je pomembno na vstopnih ravneh znanja, se je mogoče učinkovito prilagoditi z uporabo idej za večnivojsko izvedbo dejavnosti v zahtevnostnih različicah, ki so pripisane v napotkih za profesorja. Nekoliko pogrešam zastopanost za srednješolsko ciljno skupino smiselnih humanističnih tem s področja medkulturnega in vrednostnega ozaveščanja (enakost, prostovoljstvo,...), ki bi omogočile povezovanje znanja s širšim družbenim in osebnim okvirom, kar pa bo mogoče učinkovito premostiti s poglobljeno in odprto skupinsko diskusijo, ki spremlja in je vključena v pripravo zaključnega projekta v sklepu poglavja. Poglavja so tematsko in po obsegu usklajena s prejšnjo izdajo, dinamika njihovega usvajanja pa je obvladljiva. Nova izdaja ponuja v obliki dodatnih didaktičnih pripomočkov učinkovito vpletanje IKT v proces učenja, hkrati pa domiselne in za starejše najstnike privlačne aktivnosti, ki uravnotežujejo pretežno odraslo ciljno skupino nagovarjajoče teme: interaktivni učbenik v elektronski obliki, vse slušne posnetke k učbeniku v dialektalnih različicah, ki

praktično nadomeščajo cede nosilec, razčlemba pisnih besedil z označenim ciljnim besediščem in besednimi zvezami, digitalne učne načrte z napotki za učinkovito vključevanje IKT učil kot dopolnilo k dejavnostim iz učbenika, teste za (samo)vrednotnje znanja, dodatne naloge in kontrolne vprašalnike s takojšnjo povratno informacijo o usvojenem znanju, rešitve vseh vaj z didaktičnimi napotki, ki nadomeščajo priročnik za profesorja v klasični obliki, ter večjezični slovarček (izvzeti prevod v slovenščino je tako lahko del učne pobude ciljne publike). Likovna ter grafična oprema pripomoreta k preglednosti predstavljene snovi, delno tudi k njihovi ponazoritvi, saj se ponekod ne uporablja le v okrasni vlogi, ter k boljši osredotočenosti dijaka, saj ga nagovarja s sodobnim in svežim oblikovnim jezikom. Metodološko zelo pohvalno se mi zdi poudarjeno razvijanje interakcije, sporazumevanja in (medvrstniškega, ne izključno jezikovnega) sodelovanja prek različnih skupinskih dejavnosti, iger vlog, dialogi in iztočnicami za razgovor.

Ustroj poglavij predstavlja štirinajst strani dejavnosti, ki jih vselej uvaja slikovna iztočnica za umestitev v osrednjo temo enote, priklic (pred)znanja ter izhodiščno spodbudo. Naloge iz razdelkov na sledečih petih straneh so namenjene sistematičnemu razvoju sporazumevalnih spretnosti, prek razumevanja do (samostojnega) tvorjenja najrazličnejših ustnih ter pisnih besedil v skladu z začetno stopnjo učenja: krajših opisov, obrazcev, dialogov, brošur, elektronskih sporočil, itd., kar smiselno stopnjuje raven samostojnosti pri sporazumevanju v španščini. Namen nalog je tudi induktivno uvajanje slovničnih prvin in besedišča tako, da dijak samostojno izlušči oblikoslovno-skladenjsko pravilo rabe iz zgleda rabe v (so)besedilu, ter ga preveri s pomočjo nazornih preglednic ali pa v slovničnih povzetkih, ki so z izčrpno razlago strnjeni ob nalogah ter v shematskih povzetkih na koncu poglavij. Tak pristop k učenju slovnice poteka naravnije, saj dijaka »opremi« z zavedanjem o delovanju jezikovnega pravila ali sistema v španščini namesto mehanskega (zamudnega in površnega) ponavljanja pravila vselej, ko ga narekuje praktična raba. Pohvalen je nabor tipologij in različic slušnih posnetkov, s katerimi se dijak seznanja z različnimi dialektalnimi različicami, v katerih se oblikuje španščina na ustrezni zahtevnostni ravni, prilagojeni začetni ravni z ustreznimi polavtentičnimi besedili za slušno razumevanje ali pa s posnetki prebranih besedil v različicah ameriške španščine (texto locutado), ki ohranjajo izvorni ritem in izgovorjavo, ter tako dijaka sistematično urijo v razbiranju sporočilnih namenov v dejanskih govornih položajih in pri pripravah na ustrezno maturitetno strategijo. Vse naloge se prek nazornih kazalk ali napotil v poglavju ustrezno razširjajo tudi z dodatnimi dejavnostmi v ločenem delovnem zvezku, ki je metodološko primerna, zaradi kompaktnosti in ekonomičnosti pa tudi praktična rešitev za samostojno utrjevanje snovi in ročno zapisovanje (kot jezikovna - pravopisna ali samostojna strategija).

Razdelek *Más que palabras* vsebuje dejavnosti za sistematično usvajanje besedišča oz. stalnih besednih zvez ali kolokacij ter sporazumevalnih izrazov ali funkcij iz enote, kar je še posebej dobrodošlo na začetni stopnji, ko se dijak seznanja z osnovnimi zvezami besed v španščini za njihovo ustrezno nadgradnjo na višjih stopnjah učenja. Jezikovne in strateške vsebine iz enote dijak samostojno poveže v smiselno celoto s pomočjo zaključne naloge ali projekta v razdelku *Tarea final*, ki na odprt in praktičen način aktivira dijaka z lastno izkušnjo kot središče dejavnosti in jezikovnega učenja, zrcali praktično vrednost usvojenega znanja celotne enote ter sproža pomembne prečne spretnosti (timsko delo, brskanje za učnimi viri, samostojno širjenje znanja o kulturi, ipd.).

Sledita razdelka za razvoj medkulturne ter družbeno-kulturne zmožnosti *Video* z utrinki iz življenja, običajev in okoliščin starostno in interesno primerljivih špansko govorečih predstavnikov, ki način življenja in premislek o stičnih točkah in vznemirljivih kulturnih vidikih dijaku približajo in ga prek seznanjanja in razumevanja spodbujajo k strpnosti ter odprtosti. Posnetki so zelo raznovrstno tipološko in humorno naravnani, ter v prenovljeni izdaji predstavljajo aktualno podobo špansko govorečega sveta, ki ne deluje stereotipno, temveč

prepričljivo in nadvse zanimivo (aktivizem, pohod novih tehnologij, medijski vpliv, ipd.) Besedilo iz poudenote *Panamericana* na zanimiv način, z besedili in reportažami uvede predstavitev družbeno-zgodovinskih značilnosti latinsko-ameriških držav in skupnosti.

Enoto sklene slovarček uporabljenih sporazumevalnih izrazov oz, funkcij, tematskega besedišča ter povzetek pravil za pravilno tvorbo ter rabo ustreznih slovničnih prvin v enoti. Menim, da razdelka predstavljata nepogrešljivo podporo pri samostojnem učenju, priklicu ali veljavnosti podmen o delovanju slovničnega sistema španskega jezika, ki jo dijak sam tvorbo in dejavno preverja.

Štiri ponovitvena poglavja *Mirador* dopolnjujejo osnovne enote z domiselnimi, igrivimi in sistematičnimi dejavnostmi za ponovitev slovnice in besedišča v sporazumevalni rabi, k s poudarjenim razvojem učnih strategij in (med)kulturnosti ponujajo tudi prostor za dijakovo samovrednotenje znanja ter krepitev notranje motivacije.

Učbenik *Nos vemos hoy 1* je sodobno vsebinsko in metodološko naravnano in kot tak v skladu z spoznanji, ki jih opredeljuje didaktika španščine kot tujega jezika. Vsebinsko in tipološko nagovarja ciljno skupino starejših najstnikov in jih tvorbo umešča v središče učenja kot posameznike in dejavne udeležence v učni, jezikovni ali širši kulturni skupnosti, vsebinsko natančno in metodološko prožno in sistematično podaja osnovna znanja na stopnji A1 po *Skupnem evropskem jezikovnem okviru*, s potrebno odprtostjo za uvajanje tako najnovejših učnih pristopov kot tudi prilagajanje različnim sodobnim učnim resničnostim, zato ga predlagam v potrditev.

lekt. dr. Andreja Trenc
lektorica za španski jezik

Oddelek za romanske jezike in književnosti